

Atjonen, Päivi. 2014. KEHITTÄVÄN ARVIOINNIN PERIAATTEIDEN ILMENEMINEN OPETUS- JA KASVATUSALAN ARVIOINTIRAPORTEISSA VUOSINA 2005–2012 . Kasvatus 45 (3), 212–227.

Artikkelissa tarkastellaan kehittävän arvioinnin periaatteiden ilmenemistä opetus- ja kasvatusalan kotimaisissa, vuosina 2005–2012 julkaistuissa arviointiraporteissa. Mukaan hyväksyttiin monografiat, joihin oli eksplisiittisesti kirjattu kehittävän arvioinnin noudattaminen. Oppimistulosarvioinnit ja korkea-asteen arviointijulkaisut rajattiin pois. Valintaehdot täyttäneitä raportteja löytyi 22, joista valittiin toteutuslukujen lisäksi johdanto- ja johtopäätösosat laadullisen, teorialähtöisen analyysin kohteeksi. Tulosten mukaan eniten oli noudatettu osallistamisen, monimenetelmäisyyden ja vuorovaiikutuksellisuuden ja vähiten paljastavuuden ja prosessimaisuuden periaatteita. Tulokset tuovat kehittävä arviointia koskevaan suomalaiseen keskusteluun uutta tietoa, vaikka tutkimus rajoittui dokumentteihin ilman kohteena olleiden tila-, teema- ja ohjelma-arviointien todellisuutta koskevaa empiiristä havaintotietoa.

Asiasanat: kehittävä arviointi, arviointitutkimus, arvioinnin arviointi

Tammi, Tuure – Raisio, Harri – Ollila, Seija. 2014. OPPILAITOKSET JA DELIBERATIIVISEN DEMOKRATIAN REUNAEDOT: OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA KOLMESTA KANSALAISSRAADISTA. Kasvatus 45 (3), 228–241.

Tutkimus ja sovellukset deliberatiivisesta, julkista harkintaa ja keskustelua painottavasta demokratiasta ovat lisääntyneet viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana. Suuntauksessa yhtenä keskeisenä ajatuksena on kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ottamalla heidät vahvemmin mukaan heitä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tarkastelemme tässä artikkelissa kolmea oppilaitoksissa toteutettua deliberatiivista kansalaisraatia (Citizens' Jury). Tuomme esiin raateihin osallistuneiden opiskelijoiden kokemuksia liittyen oppimiseen ja toiminnan reunaehtoihin. Näin pyrimme hahmottamaan oppilaitosten mahdollisuuksia deliberatiivisuuden edistämiseksi. Deliberaatio mahdollisti osallistujilleen mielipiteiden ilmaisemisen ja kuulluksi tulemisen kokemuksia. Toisten lähtökohdista ja tarpeista oppiminen koettiin omaa ymmärrystä laajentavaksi. Keskustelun ja vaikuttamisen mahdollistavan tilan avaaminen nähtiin vahvemmassa institutionaalisessa asemassa olevien tehtäväksi ja samalla heidän vastuunaan katsottiin olevan keskustelujen ottaminen tosissaan. Tulosten perusteella kansalaisraatien soveltaminen oppilaitoksissa on yksi varteenotettava vaihtoehto lisätä osallisuutta ja edistää kiinnostusta demokraattista yhteiseloa kohtaan.

Asiasanat: deliberatiivinen demokratia, oppiminen, oppilaitos, kansalaisraati

Autti, Outi – Hyry-Beihammer, Eeva Kaisa. 2014. SOSIAALINEN OPPIMINEN VÄLITUNTIPIHOILLA KAUPUNKIKOULUN JA KYLÄKOULUN OPPILAIDEN KERTOMANA. Kasvatus 45 (3), 242–256.

Tarkastelemme artikkelissa koulun välituntipihaa sosiaalisen oppimisen paikkana. Pienkoulun ja kaupunkikoulun välituntipihoja ja niiden tapahtumia vertaamalla pyrimme lisäämään ymmärrystä niiden erityisyyksistä oppimisen sosiaalisten ulottuvuuksien suhteen. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys nojaa Habermasin elämiskaikun käsitteeseen. Näemme välituntipihat tärkeinä kokemuksellisen ja sosiaalisen oppimisen paikkoina, joissa oppilaat rakentavat ja muokkaavat elämiskaikunsa. Empiirisenä aineistona käytämme pohjoissuomalaisen kaupunkikoulun ja kyläkoulun oppilaiden ryhmähaastatteluja sekä kyläkoulun oppilaiden kirjoitelmia. Aineistosta analysoitiin narratiivisen tutkimuksen menetelmiä käyttäen niin sanottuja pieniä kertomuksia, jotka luokiteltiin kolmeen kategoriaan. *Fyysisen tilan kertomukset* osoittavat, että suuren koulun välituntipihojen valvonta on näkyvämpää ja tilajärjestelyt organisoidumpia kuin pienen koulun pihalla. *Sosiaalisen tilan kertomuksissa* kaupunkikoululaiset toimivat usein tiiviimmissä ikäluokkiin jakautuneissa ryhmissä, kun taas kyläkoululaiset toimivat paljon yhdessä ikäkatteioita ja sukupuolirajoja ylittäen. *Institutionaalisen tilan kertomukset* avaavat välituntipihojen leikkejä ja toimintaa ohjaavia sääntöjä, joita kaupunkikoulussa aineistomme mukaan testataan enemmän, kyläkoululaisten pyrkiessä säilyttämään yhtenäisyyttään, koulun ”me-henkeä”.

Asiasanat: kaupunkikoulut, kyläkoulut, sosiaalinen oppiminen, välitunnit